

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/363/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614206877
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8614206877.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Zlady Simkovej a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobkyne: A. L., nar. X.X.XXXX, bytom Y. XXX, XXX XX M., zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanej: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 7C/273/2014-46 zo dňa 23.04.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania vo výške 87,52 Eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku na účet JUDr. Igora Šafranka, advokáta.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 05387/14 zo dňa 22.10.2014. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 255,30 eura /trovy právneho zastúpenia/ na účet právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta, č.ú. 42949572/0200, VS:61514 do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň vyslovil, že žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok vo výške 99,50 eura na účet Okresného súdu Svidník do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, § 53 ods. 3, § 53 ods. 4, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 40 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 z.z. o rozhodcovskom konaní, § 88 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

V odôvodnení uviedol cit.: „Žalobkyňa sa žalobou podanou na súde dňa 17.12.2014 proti žalovanej domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, sp. zn. SR 05387/14 zo dňa 22.10.2014.

Uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 7C/273/2014-14 zo dňa 16.1.2015 bola odložená vykonateľnosť predmetného rozhodcovského rozsudku.

Z rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 05387/14 zo dňa 22.10.2014 je zrejmé, že žalobkyni bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému dlžnú čiastku vo výške 22,32 eura spolu so známym úrokom vo výške 106,82 eura, známy úrok z omeškania vo výške 45,80 eura, poplatok vo

výške 164,56 eura, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 22,32 eura od 14.8.2014 do zaplataenia a úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 186,88 eura od 14.8.2014 do zaplataenia. Žalobkyňa bola zaviazaná zaplatiť žalovanému zmluvnú pokutu vo výške 312,- eur, trovy mediačného konania vo výške 153,75 eura a poplatok za upomienky vo výške 20,- eur. Žalobkyňa bola povinná zaplatiť trovy rozhodcovského konania vo výške 215,16 eura. Žalobkyni súd povolil splácať dlžnú sumu v mesačných pravidelných splátkach vo výške 120,- eur. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe zmluvy č. 801300086 zo dňa 27.3.2012, na základe ktorej boli žalovanej poskytnuté finančné prostriedky vo výške 250,- eur. Žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté finančné prostriedky žalovanej vrátiť spolu s dohodnutým poplatkom vo výške 242,- eur v 12 mesačných splátkach po 41,- eur počnúc dňom 18.4.2012, teda celkom 492,- eur.

Podľa odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, súd skúmal svoju právomoc podľa predloženej rozhodcovskej zmluvy, obsahom ktorej je dohoda zmluvných strán, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. Rozhodcovský súd po preskúmaní danej rozhodcovskej zmluvy dospel k záveru, že jeho právomoc je daná, pričom rozhodcovský súd je príslušný na prejednanie a rozhodnutie vo veci.

Rozhodcovský rozsudok prevzala žalobkyňa dňa 1.12.2014.

Zo zmluvy o úvere súd zistil, žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 250,- eur, ktorý mal splácať spolu s poplatkom vo výške 242,- eur v 12 pravidelných mesačných splátkach po 41,- eur počnúc dňom 18.4.2012.

Z rozhodcovskej zmluvy z 27.3.2012 súd zistil, že podľa čl. II bod 1 všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 801300086 uzatvorenej dňa 27.3.2012 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmieniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálem rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku; rozhodcovský rozsudok preskúmava iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Podľa čl. II bod 2. rozhodcovskej zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

V prejednávanej veci ide o spotrebiteľský právny vzťah založený zmluvou o úvere zo dňa 27.3.2012, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka a osobitného právneho predpisu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalobca v postavení spotrebiteľa. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené / ako formulár / a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy.

K námietke miestnej nepríslušnosti súdu vnesenej žalovanou súd uvádza, že podľa § 88 ods.2 O.s.p., ak je účastníkom konania spotrebiteľ, je na konanie vo veciach týkajúcich sa rozhodcovského konania príslušný súd, v ktorého obvode má spotrebiteľ bydlisko. Vzhľadom na tú skutočnosť, že v predmetnej veci sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah založený zmluvou o úvere, námietku žalovanej považoval súd za nedôvodnú a miestne príslušným je súd v mieste bydliska spotrebiteľa.

Pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu, túto považuje súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka, a na tom nič nemení ani jej forma samostatnej zmluvy. Žalovaná v konaní nepreukázala, že toto zmluvné ustanovenie bolo individuálne dojednané, a že žalobkyni ako spotrebiteľovi boli s odbornou starostlivosťou poskytnuté všetky potrebné informácie o jej obsahu. Žalobkyňa si podpisom uvedenej zmluvy, ktorá jej bola na formulári predložená na podpis zhoršila svoje postavenie, pričom sama nemala žiaden dosah na obsah listiny. Ako spotrebiteľ mohol podpísať len celý formulár, bez toho, aby porozumela jeho obsahu, zrejme s dôverou, že žalovaná voči nemu postupuje s odbornou starostlivosťou a podpisuje listiny nevyhnutné k získaniu úveru. Obsah rozhodcovskej zmluvy bol dodávateľom vopred pripravený, pričom len ťažko možno predpokladať, že si spotrebiteľ bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej zmluvy prináša.

Predmetná rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. V danom prípade si žalobca osobitne nevyjednal rozhodcu. Rozhodcovská zmluva je teda neprijateľná z dôvodu, že ak rozhodcovské konanie vyvolá dodávateľ, tak sa mu už musel žalobca nezvratne podrobiť a tak riešiť jeho spor pred rozhodcom. Zákonodarca od 1.1.2008 výslovne zaradil medzi neprijateľné podmienky ustanovenia, ktoré vyžadujú od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody, neplatná rozhodcovská zmluva nezaložila právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy, preto súd rozhodol tak, že rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 05387/14 zo dňa 22.10.2014 zrušil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O súdnom poplatku súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, pretože žalobca je podľa § 4 ods. 2 písm. za) tohto zákona od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel. Preto súd zaviazal neúspešného žalovaného zaplatiť poplatok v sume 99,50 eura na účet tunajšieho súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Namietala, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodcovská zmluva dohodnutá medzi žalobkyňou a žalovanou je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Žalobkyňa má teda kedykoľvek právo slobodne sa rozhodnúť, na ktorom orgáne uplatní svoje právo. Platnosť právneho úkonu je potrebné hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia nastať po jeho uzavretí. Je zrejme, že z ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka v žiadnom prípade nevyplýva úmysel zákonodarca zakázať rozhodcovské konanie úplne, ale ho iba obmedziť. Predmetné ustanovenie Občianskeho zákonníka navyše treba vykladať eurokonformne v zmysle znenia Smernice. Podľa písm. q) odseku 1 Prílohy smernice je zakázané iba dojednanie, aby spotrebiteľ riešil spory nepodliehajúce právnym ustanoveniam výhradne arbitrážou. V danom prípade má rozhodcovské konanie plne oporu v zákone o rozhodcovskom konaní, ktorý arbitrabilitu spotrebiteľských sporov nevyklučuje a nezakazuje. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov, čo vyplýva z § 4 ods. 2 písm. r) zákona č. 258/2001 Z.z., § 9 ods. 2 písm. v) zákona č. 129/2010 Z.z., rovnako aj zo smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere. Platné a účinné ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľských úverov sú vo vzťahu k právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku nielen lex specialis, ale aj lex posterior, teda majú prednosť pri aplikácii. Prípustnosť rozhodcovskej zmluvy v spotrebiteľských sporoch bola priznaná rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci zo dňa 02.03.2011, sp. zn. 12 Cmo 13/2010 ako aj viacerými rozsudkami súdov ČR. Odborná literatúra použitie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore pripúšťa. Medzi žalobkyňou a žalovanou bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene

od samotnej zmluvy o úvere, v prípade rozhodcovskej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku. V rozhodcovskom konaní nedošlo k porušeniu ust. § 17 zákona č. 244/2002 Z.z., teda k porušeniu zásady rovnosti účastníkov. Rozhodnutie o náhrade trov konania bolo vydané predčasne a nesprávne, žalobkyni nie je možné pripísať zásadu úspešnosti, kým nebolo vydané právoplatné a vykonateľné rozhodnutie. Žalobkyňa nemá status spotrebiteľa, nemožno jej teda priznať ani oslobodenie od súdnych poplatkov, čo znamená, že ani výrok o poplatkovej povinnosti žalovaného nie je správny. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd rozsudok zrušil, prípadne žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za správne, pričom poukázala na rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Prešove. Súčasne si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke a zistil, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania, alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o úvere zo dňa 27.03.2012 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovanou túto charakteristiku spĺňa. Žalovaná má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalovanou preukázané, aby úver poskytla žalobkyni za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti žalobcu. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti.

Podľa dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola medzi účastníkmi konania uzatvorená v rovnaký deň ako zmluva o úvere (27.03.2012) sa všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Podanie žaloby na všeobecnom súde malo síce povahu rozvázovacej podmienky vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve, avšak toto dojednanie neplatilo, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd.

S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky, ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z ust. § 19 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

Rozhodcovská zmluva, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovanou pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Je preto právne bezvýznamné, či riešenie sporu rozhodcovským súdom vyplýva z rozhodcovskej doložky k zmluve alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a žalovaná ničím nepreukázala individuálny charakter tohto dojednania.

Občiansky zákonník účinný od 1.1.2008 za neprijateľnú podmienku v ust. § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Vychádzajúc z tohto ustanovenia zmluvná podmienka spotrebiteľom individuálne nedojednaná, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni prejednaniu a rozhodnutiu veci rozhodcovským súdom v rozhodcovskom konaní. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 len demonštratívne menuje niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľnej podmienky môžu mať aj iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ust. § 53 sankciu neplatnosti.

Keďže ust. § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, v rozhodcovskom konaní uplatnený nárok rozhodcovským súdom vôbec nemal byť prejednaný a rozhodnutý. Rozhodcovský súd môže totiž vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ustanovením § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov) rozhodcovskému súdu chýba základný predpoklad pre rozhodnutie sporu v rozhodcovskom konaní.

V súvislosti s akoukoľvek rozhodcovskou zmluvou je potrebné dodať, že jej cieľom je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak stane v súkromnom právnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom, vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná alebo vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nedokáže náležite naplánovať sú plne namieste.

Rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa

vyžaduje informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Z uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy žiadne informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú. Žalovaná sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemohla zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia juris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobcu. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobnej znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Žalovaná ničím právne významným nepreukázala, aby žalobkyni poskytla jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní.

Odvolačná námietka žalovanej týkajúca sa predčasnosti a nesprávnosti rozhodnutia o trovách konania nie je dôvodná. V zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. je pod pojmom rozhodnutie, ktorým sa konanie končí potrebné rozumieť rozhodnutie vo veci samej, t.j. rozsudok alebo uznesenie o zastavení konania a pod.. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku súdu nevyplýva povinnosť vyčekať s rozhodovaním o trovách konania do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Súd prvého stupňa postupoval správne, keď v rozsudku rozhodol zároveň o trovách konania účastníkov. Odvolací súd konštatuje, že správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

Zmluva o úvere bola vyhodnotená ako spotrebiteľská v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde žalobkyňa vystupuje v pozícii spotrebiteľa, čo má za následok, že žalobkyňa je podľa § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov oslobodená od súdnych poplatkov. V konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku bola žalobkyňa úspešná, preto poplatková povinnosť podľa položky 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov podľa výsledku prešla na žalovanú (§ 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Rozhodnutie súdu prvého stupňa o uložení poplatkovej povinnosti žalovanej bolo preto správne.

Za daného stavu odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 219 O.s.p. napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej žalobkyni boli priznané trovy odvolacieho konania vo výške 87,52 Eur pozostávajúce z odmeny právneho zástupcu žalobkyne za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 24.07.2015 vo výške 64,54 eur (§ 11 ods. 1 písm. a), § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), režijného paušálu za rok 2015 - 8,39 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), zvýšené o 20 % DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), t.j. 14,59 eur.

Záverom odvolací súd upozorňuje na skutočnosť, že úspešným popretím platnosti rozhodcovskej zmluvy dochádza k pokračovaniu v konaní na všeobecnom súde vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe, čo vyplýva z ustanovenia § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.